

Branca tallada

“Això sí, durant algun temps (quant de temps?) alguns es distrauran estudiant les fulles seques, i uns altres faran negoci traficant amb la llenya. Uns altres, encara, s’esgotaran debatent sobre accents amb els talladors de branques, en interminables i qui sap si violentes ‘sessions acadèmiques’. Hauran de tindre molta paciència.”

Els directors de la revista *Caràcters* (una admirable publicació sobre llibres, editada per l’Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana), em van demanar fa poc temps que responguera amb una “reflexió sintètica” a la qüestió següent: “*Fins a quin punt la normativització de la diferència pot impedir –o entrebanca– l’articulació d’un espai cultural comú?*” Ja em perdonaran que haja repetit sencera la pregunta, però era necessària per a la contundència de la resposta que done ací, que és la mateixa que vaig donar allà: Fins al punt de la catàstrofe, fins al punt del principi del final no solament de l’“espai comú” sinó del mateix espai valencià, fins al punt del suïcidi i la dissolució, fins al punt de liquidar el que queda de set segles i mig d’història, fins als extrems de la desgràcia. Alerta, però: la pregunta implica “fins a quin punt *pot*” passar tot això, no suposa que haja de passar necessàriament. Perquè “normativitzar la diferència” pot significar simplement allò que ja ha fet l’Institut d’Estudis Catalans, per exemple: assumir i regularitzar, de manera *normal* i normativa, les variants territorials de la llengua comuna. Que siga –com és– tan “normal” i tan “correcte” dir o escriure vinga i vingui, meua i meva, l’hi dóna i li’l dóna, escombra i granera, i coses així, tan conegudes, o altres que no ho són tant, en la morfologia, la sintaxi o el vocabulari. Això ja ho fèiem abans, ho fem normalment, i és bo i saludable. Si els lectors (i els alumnes) d’ací coneixen les formes d’allà, i viceversa. Si tots considerem que tot ens és propi encara que no ens siga tan pròxim. Si es tracta d’afirmar la varietat i la riquesa de la llengua comuna, bé comú i vehicle comú. Amén, i que sant Vicent ens acompanye.

Tinc por, però, que les coses puguen anar per un altre camí: pel camí de la política, per ser exacte. Que les pressions (la ideologia, els interessos i el desinterès, la violència, els partits, el poder...) que han conduït a una inevitable i de moment sembla que impossible Acadèmia Valenciana de la Llengua –ai, com érem acusats de radicals i catastrofites els qui només érem una miqueta escèptics!–, porten també a uns llibres de text, unes “normes”, un vocabulari, unes lectures restrictives, uns autors només regionals, i una visió

de la història de la llengua, de la cultura i la literatura tan limitadament i excloentment *valencianes* que aconseguiran, per fi, l’objectiu últim de tota la maniobra: la segregació *de facto* després d’haver-la obtinguda *de jure*, per pactes i per llei. I si això s’aconsegueix –amb aplaudiment i satisfacció generals, pel que hem vist–, queden pocs dubtes sobre el destí d’una petita subllengua semi-regional, progressivament minoritària, prescindible i marginal en el propi territori i en la pròpia societat. El destí d’una branca quan la tallen de l’arbre. Que és metàfora vulgar, antiga i molt gastada, ho lamente, però implacablement exacta. Això sí, durant algun temps (quant de temps?) alguns es distrauran estudiant les fulles seques, i uns altres faran negoci traficant amb la llenya. Uns altres, encara, s’esgotaran debatent sobre accents amb els talladors de branques, en interminables i qui sap si violentes “sessions acadèmiques”. Hauran de tindre molta paciència.

Mandarinat. En el mateix número de la mateixa revista *Caràcters*, un llibre meu publicat fa pocs mesos, *Cap d’any a Houston, Texas*, és objecte de crítiques ben estimulants. Jo entenc que a un crític no li agrada o no li interesse un llibre, i que ho diga raonadament: és la seua faena. Puc entendre que ho faça amb aire de perdonavides i que assegure que l’article de premsa és “un trist succedani de la prosa d’idees” (pobre de mi), que “el contingut, el fons, no sobresurt per la seua originalitat ni per la seua profunditat” (uf, quin descans!), que escriure cada setmana “ha desgastat l’autor de manera visible” (ja m’ho faré mirar), etc. Però que afirme que “aprofitant la seua posició en el *mandarinat* local, de tant en tant Joan Francesc Mira ens castiga amb arxiconegudes racions de doctrina”, això sí que és notable. Ja m’agradaria, ja, que hi hagués un *mandarinat* sòlid a València (supose que *local* vol dir valencià), i saber quina és la meua posició entre els mandarins. Seria reconfortant: un signe de normalitat. I en tot cas, per si tal cosa existeix i jo la ignore, ja miraré d’informar-me’n.